

INDUSTRIJSKA REVOLUCIJA

1. Anglija:

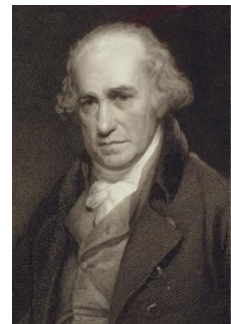
- kapital, zemlja, delovna sila, naravna bogastva
- politična stabilnost
- presežek kmečke delovne sile
- rečni prekopi in cestno omrežje
- bogata s premogom in z železom
- dobičke trgovine s kolonijami, so trgovci vlagali v domačo proizvodnjo

2. Najbolj revolucionarno odkritje je bil **parni stroj Jamesa Watta**, saj je manufakturno (ročno) proizvodnjo spremenil v industrijsko (strojno).

Izum so uporabili:

- ✓ najprej za vleko vozičkov v rudnikih,
- ✓ pogon črpalk za vodo, ki je pogosto zalila rudniške jaške,
- ✓ v tekstilni industriji (predilni in tkalni stroj).

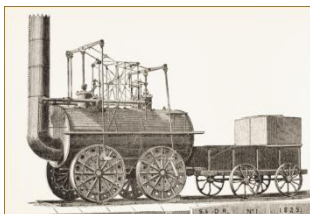
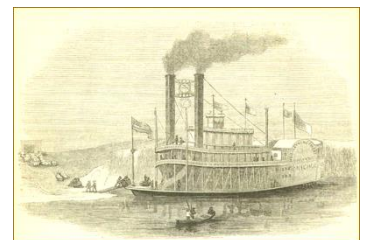
Uporaba se je kmalu razširila v vse panoge.

3. Parni stroj v prometu

Američan Robert Fulton je leta 1807 parni stroj vgradil v jadnico in nastal je parnik.

Potovanje s parnikom je bilo hitreje kot jadnice, saj niso bili več odvisni od vetra.

Leta 1814 je Anglež George Stephenson izdelal prvo lokomotivo.

Leta 1825 so v Veliki Britaniji odprli prvo železniško progo.

Železnica je dobila vodilno vlogo v prometu.

Železnica je imela tudi odločilno vlogo pri širjenju industrije:

- Omogočila je poceni prevoz surovin in blaga.
- Delo tisočim delavcem na železnici in rudarjem, ki so kopali železovo rudo za izdelovanje tirov ter premog za pogon.
- Vplivala je na porast poljedelske in ribiške proizvodnje; omogočala je prevoz njihovih izdelkov v oddaljene kraje.
- Ker se je potovanje pocenilo, je železnica navduševala za potovanja v oddaljene kraje. Spodbujala je k zaposlovanju v oddaljenih mestih.
- Po železniških tirih so potovali pošta, paketi in časopisi.

4. *Druga industrijska revolucija*

Premog in paro so v drugi polovici 19. stol. zamenjali novi viri energije:

- Uporabljati so začeli nafto.
- Širila se je tudi uporaba plina.
- Nov vir energije je postala elektrika.

NOVI IZUMI, NAPREDEK ZNANOSTI - 19. stoletje / 20. stoletje			
Prva operacija pod narkozo	Boston, ZDA		1847
Charles Darwin	Anglež	evolucijska teorija	
Werner Siemens	Nemec	dinamo	1866
Graham Bell	Američan	telefon	1876
Louis Pasteur	Francoz	mikrobi	
Robert Köch	Nemec	odkril bacil TBC	
Thomas A. Edison	Američan	žarnica	1881
Nikola Tesla	Srb	fonograf, filmska kamera in 2500 izumov	
		transformator, elektrifikacija	
		elektromotor, trofazni tok, antena,	
Daimler/Benz	Nemca	avto	1885
Wilhelm Röntgen	Nemec	žarki X	1895
Marie Curie	Poljakinja	radij, polonij	1898
Alfred Nobel	Šved	dinamit	
Brata Wright	Američana	letalo	1903
Albert Einstein	nemški Jud	relativnostna teorija	